

LA PARAULA CONTEMPLADA ESDEVÉ MISSIÓ

per Joan ESQUERDA BIFET
Pontificia Universitat Urbaniana. Roma

Presentació

És un fet constatable avui i arreu. Hi ha moltes comunitats cristianes que viuen intensament la Paraula, escoltant-la, fent-la vida pròpia i llum que orienta el treball, la convivència i l'apostolat. Aqueixa realitat sembla una actualització de la primera comunitat cristiana que, amb Maria, pregava i es preparava per a rebre noves gràcies de l'Esperit Sant (Ac 1,14).

Cal preguntar-se, doncs, sobre l'audàcia («parresia») de la comunitat evangelitzadora que brollava i encara brolla d'una gràcia de l'Esperit, que ve als cors dels fidels quan aqueixos s'apleguen en caritat per a escoltar la Paraula, pregar, celebrar l'eucaristia i compartir com a germans els béns rebuts de Déu (Ac 2,42-47; 4,31-34).

La contemplació autèntica de la Paraula, unida a la celebració eucarística i a la caritat fraterna, fa surar persones i comunitats engrescades en la tasca de l'evangelització.

Cal constatar també que hi ha, hi ha hagut i hi haurà sempre nombroses teories sobre la missió i l'evangelització, com sobre qualsevol punt del missatge cristià. La reflexió teològica és sempre bona i necessària si respecta la força vivent de la Paraula. Tota acció evangelitzadora prové de la missió rebuda del Senyor i les seves paraules continuen ressonant amb la mateixa força: «Aneu, doncs, convertiu tots els pobles, batejant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant, ensenyant-los a observar tot el que us he manat» (Mt 28,19-20).

Aqueixes paraules i tota paraula del Senyor comprometen la vida, quan es mediten amb el cor obert sense interessos personalistes i càlculs egoïstes. *La Paraula contemplada esdevé missió*. Llavors és clar que «creure vol dir lliurar-se a la veritat mateixa de la Paraula de Déu vivent» (*Redemptoris Mater* 14). És lliurament a la persona i a la missió del Crist. Com Maria, que meditava la Paraula en el seu cor, l'Església «es consagra totalment a la persona i a l'obra del seu Fill» (LG 56). «En revelar-se Déu cal retre-li l'obediència de la fe, mitjançant la qual l'home es confia lliurement i totalment a Déu, oferint a Déu revelador l'homenatge de l'en-

teniment i de la voluntat, i acceptant voluntàriament la revelació que ens ha lliurat» (DV 5)¹.

1. *La Paraula vivent en la comunitat eclesial*

La Paraula de Déu, pronunciada en un moment històric, té un ressò i una força vivent en cada comunitat eclesial. El mateix Esperit Sant que inspirà l'Escriptura, és ara l'ànima de l'Església (LG 7; AG 4) i continua donant nova llum mitjançant la celebració litúrgica, l'acció magisterial dels pastors i la contemplació per part dels creients. És sempre Paraula vivent, «la Paraula de la vida» (1Jn 1,1), que crida al compromís de santificació i de missió per a arribar a la visió i a la trobada definitiva. Escoltar la Paraula de Déu vivent és un camí sens retorn. La Paraula construeix persones i comunitats en l'amor.

La presència del Crist ressuscitat, que és la Paraula o Verb fet home, continua «encenent els cors» dels fidels «durant el camí» de la vida (Lc 24,32). Així «Déu (fet home) parla als homes com a amics seus, mogut pel seu gran amor» (DV 2). Les paraules de Jesús «s'inscriuen en l'Església d'una manera nova» (*Dominum et Vivificantem* 29). Cada dia és una pinzellada en aqueixa obra meravellosa divina i humana.

En el caminar eclesial els esdeveniments desclouen nova llum, puix el Pare ens dóna el seu Fill (la seva Paraula) en cada circumstància històrica: «Aquest és el meu Fill, l'estimat, en qui tinc posada la meva complaença: escolteu-lo» (Mt 17,5). Cal deixar que la Paraula entri lliurement en el cor i en la vida, «amb el mateix Esperit amb què fou escrita» (DV 12). La «llavor del Verb» (St. Justí) es troba sembrada ja en tota cultura i en tot esdeveniment històric i és com una «preparació evangèlica» (Eusebi de Cesarea), que espera l'anunci explícit per part de la comunitat eclesial.

La Paraula continua essent pronunciada per als homes des del si del Pare amb l'amor de l'Esperit Sant (cfr. Jn 1,1.18; Mt 17,5), però ressona en el si de Maria i en el si de la comunitat eclesial.

Tota la creació és manifestació de la Paraula: «Ho heu creat tot amb la vostra Paraula» (Sv 9,1; cf. Gn 1,1; Jn 1,3); «la seva crida s'escampa a tota la terra» (Sl 18,5). És Paraula activa (*dabar*) que dirigeix la història humana amb amor, construeix el cor i la comunitat com a imatge de Déu Amor. «Mitjançant la revelació divina, Déu volgué manifestar-se Ell mateix i els decrets eters de la seva voluntat de salvar els homes» (DV 6). Crist és el Verb fet home, la Paraula que fonamenta la creació i la història (Jn 1,3.14; Col 1,16-17; He 1,1-2). «Déu, en la creació i la conservació de tot el que existeix per mitjà del seu Verb, constantment dóna testimoni d'ell mateix als homes en les coses creades, i, volent obrir el camí

1. AA.VV., *Comentarios a la Constitución «Dei Verbum» sobre la divina revelación*, Madrid, BAC, 1969; AA.VV., *El misterio de la Palabra*, Madrid, Cristiandad, 1983; L. ALONSO SCHÖKEL, *La Palabra inspirada*, Barcelona, Herder, 1966; J. ESQUERDA, *Profetismo cristiano, servidores de la palabra*, Barcelona, Balmes, 1986; S. PIÉ, *La Palabra de Dios en los libros sapienciales*, Barcelona, Facultad de Teología, 1972; O. SEMMELROTH, *La Palabra eficaz*, Pamplona, Dinor, 1967.

de la salvació baixada del cel, es manifestà encara personalment als nostres primers pares des de bon començament... a través dels segles, anà preparant el camí de l'Evangelí» (DV 3).

El cor de l'home i la comunitat humana es construeixen amb la llum i la força de la Paraula. Déu ha establert un diàleg amb la humanitat. «Déu volgué en la seva saviesa revelar-se ell mateix i fer conèixer el misteri de la seva voluntat, per mitjà del qual els homes tenen accés al Pare pel Crist, Verb encarnat, en l'Esperit Sant i participen de la naturalesa divina» (DV 2). Aqueixa revelació és amistat, que un dia serà trobada de plenitud. «El seu Fill, el Verb etern... acabà (portà a plenitud) la revelació» (DV 4).

El punt cimbal d'aqueix diàleg de Déu amb l'home a la terra és l'Encarnació. Des de llavors, la Paraula de Déu habita enmig nostre com un pelegrí sota la tenda (*shekinah*; cf. Jn 1,4; Ex 33,7-11; Ap 21,3-4). La comunitat de creients camina a la llum de la Paraula i avança moguda per la seva força.

Jesús ressuscitat (la Paraula encarnada) es prolonga en la comunitat sota signes eclesials: Escriptura, sagraments, germans, vocacions, serveis... «Jesucrist és sempre present en la seva Església, sobretot en les accions litúrgiques... És present en la seva Paraula, ja que quan en l'Església es llegeixen les Sagrades Escriptures, és ell mateix qui parla» (SC 7). «Quan llegim l'Escriptura Sagrada, tenim a les mans el Verb de Déu» (Rupert de Deutz).

La Paraula de Déu és sempre jove i rejevoneix la comunitat fent-la l'avui o el present de gràcia (*kairos*). És Paraula de veritat (Jn 17,17), sempre dinàmica, perenne, actual, nova, inspirada per l'Esperit d'amor (cf. 2Pe 1,21; 2Tm 2,16). La Paraula construeix la unitat de la comunitat, que és reflex de la comunió divina històrica. Aqueixa unitat de comunió eclesial es construeix contínuament gràcies a la Paraula llegida, contemplada, celebrada.

La comunitat esdevé «comunió» (*koinonia*) quan medita la Paraula de Déu com Maria (Lc 2,19,51). L'actitud d'amor permanent neix d'escoltar la Paraula (Dt 6,4: «Escolta, Israel»). La «llavor de Déu» ens fa néixer a una vida nova de filiació divina (1Jn 3,9). La «comunió» eclesial es construeix escoltant la Paraula de Déu; llavors la comunitat esdevé constructora de la «comunió» en tota la humanitat.

La Paraula edifica la comunitat en fraternitat santificadora i evangelitzadora. Quan falta la comunió, cadascú confon la Paraula amb les pròpies idees i llavors tot esdevé estèril. L'obertura als germans és el grau de l'obertura a la Paraula del Senyor.

En la comunitat que celebra litúrgicament els misteris del Crist, la Paraula esdevé realitat. Això succeeix principalment en la celebració eucarística (cf. SC 7). Allò que s'anuncia o es medita en la Paraula, es fa present en la litúrgia.

L'Església (*ecclesia*) és la comunitat convocada per la Paraula per celebrar el misteri pasqual del Crist. «El Poble de Déu s'aplega principalment per la Paraula del Déu vivent» (PO 4). Els creients són «engendrats de nou, no pas d'un germen corruptible, sinó incorruptible» (1Pe 1,23).

El moment cimbal de l'eficàcia de la Paraula és la celebració dels sagraments, que per això es diuen «sagraments de la fe», puix «no solament suposen la fe, sinó que també l'alimenten, la reforcen i la manifesten amb paraules i coses» (SC 59:

cf. LG 24). La Paraula de Déu, convertida en signe sacramental, convida i ajuda a viure l'autenticitat de la fe, la tensió de l'esperança i la donació de la caritat.

La comunitat, doncs, «és alimentada i viu de la Paraula de Déu i del pa eucarístic» (AG 6). La Paraula, sobretot quan forma part del signe sacramental, és portadora de gràcia i ajuda a obrir-se a la gràcia; per això, transforma la vida a imatge de Déu Amor.

Jesús, com a Paraula i eucaristia, és el «pa de vida» (Jn 6,35.48). La comunitat es fa «pa» per als germans quan s'alimenta del missatge i del sacrifici de Jesús. Per això, «l'Església ha venerat sempre les sagrades Escripures com ho ha fet també pel Cos mateix del Senyor» (DV 21). «Així com la vida de l'Església rep el seu increment de la constant renovació del misteri de l'eucaristia, semblantment cal esperar un nou impuls per a la vida espiritual de la creixent veneració per la Paraula de Déu, que roman per sempre» (DV 26). En l'eucaristia es fa present el misteri pasqual anunciat per la Paraula, que transforma la comunitat en «comunió» de germans².

2. La Paraula transformada en vida i contemplada en el cor

Llegir i escoltar la Paraula no és solament un mirar un escrit (paper i tinta) o escoltar una veu (ones sonores). Tampoc no és solament la sintonia amb unes idees de l'enteniment humà. La Paraula es demostra vivent en la vida dels sants que l'han contemplada i l'han transformada en donació. En els sants i en tot «fidel» descobrim que les paraules de Jesús són «Esperit i vida» (Jn 6,63). Són ells, com el deixeble estimat, els qui han vist «el Verb de la vida» (1Jn 1,1). En ells la Paraula «llueix amb singular esplendor»³.

La Paraula meditada en el cor construeix la «comunió» en l'Església i en el món (cf. Ac 2,42-47). Per a esdevenir donació a Déu i als germans, cal buidar-se de l'egoisme i omplir-se de Déu... Això és una realitat quan la persona i la comunitat «escolten la Paraula des de dins» (Agustí). La contemplació és una «mirada senzilla» (Ps.-Macari)⁴.

L'amor fa obrir els ulls i el cor a la Paraula i al Crist: «el qui m'estima serà estimat del meu Pare, i jo l'estimaré i jo mateix me li manifestaré» (Jn 14,21). La dinàmica de la santedat és un procés d'obertura i de fidelitat generosa a la Parau-

2. G. AUZOU, *La Palabra de Dios*, Madrid, Fax, 1964; J. COLLANTES, *La Iglesia de la Palabra*, Madrid, BAC, 1972; F. GIUSTOZZI, *La Biblia, Palabra de Dios para los hombres*, Buenos Aires, Inst. Cultura Religiosa, 1976; P. GRELOT, *La Palabra inspirada*, Barcelona, Herder, 1968; V. MANNUCCI, *La Biblia como Palabra de Dios*, Bilbao, Desclée, 1985.

3. La contemplació de la Paraula té sempre sentit missioner. D. BARSOTTI, *Misterio cristiano y Palabra de Dios*, Salamanca, Sígueme, 1965; C. CASTRO, *Encuentro con la Biblia: ecos de un simple oír y ver la Palabra*, Madrid, Cristiandad, 1977; O. CLIMENT, *Les mystiques chrétiens des origines*, París, Stock, 1982; J. ESQUERDA, *Experiències de Déu, per a pregar, estimar, evangelitzar*, Barcelona, Balmes, 1981; ÍD., *Meditar en el corazón*, Barcelona, Balmes, 1987; F. FERNÁNDEZ RAMOS, *Interpelado por la Palabra*, Madrid, Narcea, 1980; G. FLORIO, *La Palabra de Dios, escuela de oración*, Santander, Sal Terrae, 1987; J. M. MARTÍN MORENO, *Tu Palabra me da vida*, Madrid, Paulinas, 1984.

4. AGUSTÍ, *Sermo* 179, 1 (PL XXXVIII 966); PS.-MACARI, *Homilia* 33 (PL XXXIV 741).

la, començant per la consciència de la pròpia pobresa «com terra eixuta, sense una gota d'aigua» (Sl 62,2). En els sants la Paraula esdevé una realitat vivent perquè la varen escoltar i contemplar tal com és, sense «manipular-la».

Cal entrar en el «silenci» de la pregària i de la donació (sense egoisme), on ressona la Paraula de Déu (Sv 18,5; Mt 17,5). Déu es complau a comunicar la seva Paraula quan l'home reconeix la pròpia feblesa: «Déu ha mirat la petitesa de la seva serventa» (Lc 1,48). La santedat es pasta amb el reconeixement de la pròpia pobresa (autenticitat) i en la caritat.

L'Esperit Sant continua escrivint la Paraula de Déu en la vida dels fidels quan el cor és net: «Benaurets els nets de cor, perquè veuran Déu» (Mt 5,8). Es pot dir que es realitza una mena d'encarnació anàloga de la Paraula en cada vida humana on hi hagi l'actitud mariana del «sí». «És evident que sou una carta de Crist, redactada per nosaltres, escrita no pas amb tinta, sinó amb l'Esperit de Déu vivent, no pas en taules de pedra, sinó en les taules de carn dels cors» (2Co 3,2-3). D'aqueixa manera els creients «glorifiquen la Paraula de Déu» (He 13,48), fent-se ells mateixos transparència de la Paraula.

Déu creà l'home a la seva imatge pronunciant la Paraula amorosament (cf. Gn 1,26-27; 2,7). Així l'home es buida de l'escòria de l'egoisme i esdevé donació a Déu i als germans, «lloança de la glòria» de Déu (Ef 1,6).

La santedat cristiana consisteix a deixar-se qüestionar, purificar, il·luminar i transformar per la Paraula. El Verb, en les nostres circumstàncies històriques:

Purifica, corregeix, cura, perdona (Jn 15,3; Mt 8,8; Ef 5,26; Jr 20,9; Os 2,16; Sv 16,13; Sl 118,49-50; 1Ma 12,9).

Il·lumina, educa en la veritat i la justícia (1Jn 2,27; Jn 14,26; 2Pe 1,19; Sl 118,105).

Uneix a Déu i als germans, transformant el cor i la vida (2Tm 3,16; Rm 15,4; Sl 118,97.103).

El Verb fet home, unit a cada cor humà (cf. GS 22), torna al Pare transformant la creació i la història (Jn 1,1ss). Els sants han viscut intensament aqueix retorn a Déu construint en si mateixos i en la societat un «ordre d'amor» (STh I-II q. 62, a. 2). La vida dels sants és un teixit que s'ha fet dolorosament, amb lluita, èxits i fracassos. El seu secret és «la fam d'escoltar la Paraula de Déu» (Am 8,11). Es deixaren mirar amorosament pel Crist (Mc 10,21; Lc 22,61) i s'obrien a l'amor, deixant que la Paraula prengués possessió de la seva vida.

Llegint amb el cor obert la Paraula, l'home s'allibera dels lligams de l'egoisme i esdevé lliure per a estimar. La contemplació fa homes lliures que se senten estimats, capaços d'estimar i compromesos per a anunciar el camí de l'amor. Els sants s'han fet sants asseguts «als peus del Senyor, escoltant la seva paraula» (Lc 10,39) i transformant aqueixa actitud contemplativa en donació i servei. En els sants podem llegir la realitat anunciada per l'evangeli. La seva fe en la Paraula és contemplativa i constructora de la comunió fraterna, mitjançant «una vida amagada amb el Crist en Déu» (Col 3,3).

La comunitat eclesial (i cada creient), escoltant fidelment la Paraula, esdevé família del Crist: «La meva mare i els meus germans són els qui escolten la Paraula de Déu i la practiquen» (Lc 8,21; cf. 11,28). És la terra bona on es continua sem-

brant la llavor evangèlica (Mc 4,1-20) i on troba estada la Paraula del Crist (Jn 15,7; 17,14). L'esperança cristiana, que és confiança i dinàmica cap a la plenitud, es fonamenta en la fidelitat a la Paraula (Rm 15,4). El fidel experimenta com sant Pau en la pròpia feblesa «la força de Déu», perquè viu de «la Paraula de la creu» que és epifania del misteri pasqual (1Co 1,18).

Hi ha una llarga tradició eclesial sobre la *dinàmica de la «contemplació» de la Paraula* per a fer-la vida pròpia. La terminologia pot ser feble, però el contingut té un valor permanent:

«*Lectura*»: escoltar, obrir-se, acceptar objectivament i totalment...

«*Meditació*»: deixar-se qüestionar, reflexionar, fer-la vida pròpia...

«*Oració*»: sentir-se pobre i necessitat de la gràcia, confiança...

«*Contemplació*»: unió, caritat, donació total...⁵

Llegir i escoltar amb autenticitat és obertura a la Paraula, tal com és, tota sencera, en tota la seva integritat, avui, ara, aquí... És una actitud respectuosa d'admiració i sorpresa (Lc 1,29.23), intuïnt un abisme d'amor (Ef 3,19), esperant la manifestació dels dissenys de Déu. No es pot «saber» ni «conèixer» la Paraula sense estimar (Jn 10,14; 14,21).

Aqueixa actitud d'escoltar és actitud eminentment eclesial: «L'esposa del Verb Encarnat, això és l'Església, alligada per l'Esperit Sant, malda per adquirir, dia rere dia, la intel·ligència més profunda de les sagrades Escripures» (DV 23). Déu continua parlant al cor del seu Poble (l'Església) en un ambient de silenci: «la conduiré al desert i li parlaré amorosament» (al cor) (Os 2,16).

Els esdeveniments de cada dia queden il·luminats amb aqueixa lectura. La dinàmica de la història humana consisteix a escoltar per a respondre lliurement preparant una trobada definitiva amb Déu Amor, que parla creant, redimint i salvant. El Verb fet home (la Paraula pronunciada i comunicada personalment) ha canviat el sentit de la història (Jn 1,14). Jesús és «el camí, la veritat i la vida» (Jn 14,6), que fa part de la nostra història «en la plenitud del temps» (Ga 4,4; cf. Col 1,16-17). Escoltant la Paraula, l'home realitza la seva vocació i missió històrica. Jesús dona sentit i «calor» al nostre caminar històric (Lc 14,32).

L'«avui» feble i transitori del nostre temps és transformat pel Verb fet home en un «avui» etern i definitiu, mitjançant la nostra resposta d'amor (cf. He 13,8). Tot el que no neixi de la caritat és caduc i transitori (cf. 1Co 13,8ss).

Aqueixa obertura i resposta esdevé autèntica «*meditació*» de la Paraula, deixant-la entrar en el cor com en «terra eixuta sense una gota d'aigua» (Sl 62,2). Llavors l'«*oració*» és actitud de pobresa i de «petició» radical: «cal que l'oració s'agermani a la lectura de la sagrada Escripura a fi d'encetar un diàleg entre Déu i l'home» (DV 25). La pregària és actitud de pobresa bíblica, «un crit a la misericòrdia de Déu» (DM 15). Com a conseqüència, es comença a sentir la relació d'unió amb Déu («*contemplació*»), amb deler d'estimar-lo i fer-lo estimar: «En els

5. G. M. COLOMBAS, *La lectura de Dios. Aproximación a la «lectio divina»*, Zamora, Monte Casino, 1980.

llibres sagrats el Pare que és al cel es gira amb amor als seus fills i els parla» (DV 21). Per això, la Paraula és «font pura i perenne de la vida espiritual» (*ibid.*).

El camí de la *contemplació* de la Paraula és una trobada inicial amb el Verb encarnat (el Crist) i, per tant, és un camí sense retorn fins a arribar a la trobada definitiva. La contemplació és actitud de pobresa bíblica: acceptar responsablement la gratuïtat del do de Déu. La contemplació de la Paraula ocupa tota la vida, «tot el dia» (Sl 118,97). La Paraula de Déu és infinitament més enllà de la reflexió teològica i de les experiències psicològiques. Déu es manifesta en la llum fosca o «apofànica» de la fe: en «el núvol lluminós» (Mt 17,5). L'actitud contemplativa és adoració, admiració, silenci i donació incondicional. El fons del propi ésser s'obre a l'amor: «La pregària és també revelació d'aquell abisme que és el cor de l'home» (*Dominum et Vivificantem* 65).

El creient sent «la fam d'escoltar la Paraula de Déu» (Am 8,11). Per això, la vida és recerca i trobada contínua de Déu: «Trobo el qui estima la meva ànima; l'he agafat i no el deixaré» (Ct 3,4); «de part vostra, em diu el cor: "busca la meua presència"» (Sl 26,8). Aqueixa recerca ens transforma en transparència de Déu Amor per als germans.

La persona que contempla la Paraula en el silenci de l'amor es capacita per a estimar. Déu ens dóna el seu Verb en el silenci de l'Esperit d'amor: «la donació sincera de si mateix als germans és el resum i el punt cimbal de la perfecció i de l'antropologia cristiana» (*Dominum et Vivificantem* 58; cf. GS 24).

Entrant en el «silenci» de la Paraula, l'home aprèn a fer de la vida una donació callada: «una vida amagada amb el Crist en Déu» (Col 3,3). Déu escriu la seva Paraula en el nostre cor mitjançant l'acció silenciosa de l'Esperit (cf. 2Co 3,1-3; Jr 31,31-34). La vida esdevé un «sí», amb el Crist, al Pare i als germans, com un reflex de la comunió trinitària de Déu Amor: l'Esperit Sant, que fa ressonar la veu vivent de l'evangeli en l'Església, introdueix els fidels en la veritat plena i fa que habiti en ells intensament la Paraula del Crist» (*Dominum et Vivificantem* 8).

Reclinar el cap sobre el cor del Crist (cf. Jn 13,23) vol dir escoltar la Paraula des del seu amor, com a remor de vida eterna (cf. Jn 1,18). Allí es copsa el significat de la història humana. Són els contemplatius enamorats de Déu, els més sensibles als problemes de l'home concret. És l'actitud mariana i eclesial (Lc 2,19.51) d'una «nova maternitat en l'Esperit» (*Redemptoris Mater* 47).

El misteri del Crist, que es prolonga en els germans, només el desclouen els enamorats de la Paraula (cf. Jn 10,14; 14,21). El diàleg contemplatiu amb Déu arrabassa tota la persona i construeix la unitat de la humanitat i del cosmos. Solament una Església contemplativa serà «el cor de la humanitat» (*Dominum et Vivificantem* 67). L'evangeli es comença a comprendre mitjançant aqueixa actitud contemplativa i mariana del deixeble estimat: «ningú no pot copsar el sentit (de l'evangeli) si abans no ha reposat sobre el pit de Jesús i no ha rebut, de Jesús, Maria com Mare»⁶.

6. ORÍGENES, *Comm. in Io.* I 6 (PG XIV 31). També en AMBRÓS, *Expos. Evang. sec. Luc.* X 129-131 (CSFL 32.4, 504). Nota 47 de *Redemptoris Mater*, n. 23.

3. *La Paraula fa missionera la comunitat*

La Paraula predicada, celebrada, viscuda i contemplada fa esdevenir mare i missionera la comunitat eclesial. És Paraula vivent sota l'acció de l'Esperit Sant en l'Església com ho fou en Maria. Els apòstols «predicaren la Paraula de la veritat i engendraren les Esglésies»⁷.

El desafiament d'una *nova evangelització* exigeix una nova actitud contemplativa en les persones i en les comunitats. Endinsar-se en una cultura («inculturació») i en una nova situació sociològica i històrica, exigeix una actitud prèvia d'endinsar-se («inculturar-se») en la Paraula de Déu⁸.

La Paraula esdevé missió cada cop que es llegeix o s'escolta en una circumstància històrica. Pròpiament és una relectura de la Paraula evangèlica. No es tracta, doncs, d'uns fets històrics irreversibles (que serien una mena d'ídol) o que volen dominar la Paraula, sinó d'una història humana que ha començat i continua gràcies a la Paraula (Gn 1,1-3).

L'obertura a la Paraula és, com en Maria, «obertura total a Crist, a tota la seva obra i missió» (*Redemptoris Mater* 39). La realitat històrica ens fa endinsar en el misteri del Verb encarnat, centre de la història, per a salvar tots els homes (Jn 1,14). Llegim la Paraula per tal d'il·luminar la història. Això és missió de l'Església: «Per a atènyer aquest fi, l'Església té en totes les èpoques el deure d'escrutar els signes dels temps i d'interpretar-los a la llum de l'evangeli, talment que pugui respondre, d'una manera ajustada a cada generació, a les qüestions eternes dels homes sobre el sentit de la vida present i de la vida futura i sobre la relació de l'una amb l'altra» (GS 4). «Incumbeix a tot el Poble de Déu, majorment als pastors i teòlegs, amb l'ajuda de l'Esperit Sant, d'escoltar atentament, reconèixer i interpretar els diferents llenguatges del nostre temps, i de saber-los valorar a la llum de la Paraula de Déu» (GS 44).

La vocació històrica de l'home és missió, descoberta a la llum del Crist (cf. GS 22). Arribem al cor dels esdeveniments quan els analitzem a la llum del Verb encarnat i redemptor. Hi ha una harmonia universal i còsmica en cada esdeveniment; però aqueixa harmonia es descobreix a la llum del misteri pasqual: morir estimant per a ressuscitar. Cal escoltar, doncs, la «sorpresa» de Déu, que parla mitjançant les flors, els ocells i els germans (Mt 6,26ss).

7. AGUSTÍ, *In Ps. 44, 23* (PL XXXVI 508). Maternitat de l'Església: K. DELHAYE, *Ecclesia mater chez les Pères des trois premiers siècles*, Paris, Cerf, 1964. Església mare en relació a Maria: J. ESQUERDA, *La maternidad de María y la sacramentalidad de la Iglesia*, dins *Estudios Marianos* 26 (1965) 231-274; ID., *Maternidad de la Iglesia y misión*, dins *Euntes Docete* 30 (1977) 5-29; ID., *Somos la Iglesia que camina*, Barcelona, Balmes, 1977.

8. Bibliografia i problemàtica actual sobre el tema de la inculturació en relació a l'evangelització: AA.VV., *Evangelizzazione e culture. Atti del Congresso Internazionale Scientifico di Missiologia*, Roma, Pont. Univ. Urbaniana, 1976, 3 vol.; *Dialogo con le culture*, dins *Portare Cristo all'uomo*, Roma, Pont. Univ. Urbaniana, 1985; *Inculturazione, concetti, problemi, orientamenti*, Roma, Centrum Ignatianum Spiritualitatis, 1970; *Fede e cultura alla luce della Bibbia*, Torino, IDC, 1981; J. ESQUERDA, *Aculturación e inculturación de la contemplación cristiana*, dins *Euntes Docete* 32 (1979) 385-407; A. ROEST CROLIUS, *Inculturation and the meaning of culture*, dins *Gregorianum* 61 (1980) 253-274; J. SARAIVA, *Missione e culture*, Roma, Pont. Univ. Urbaniana, 1986.

Escoltar no és crear ni dirigir la història, sinó col·laborar responsablement en la dinàmica de la Paraula per una nova creació i «reunir totes les coses en el Crist» (Ef 1,10). S'ha fet una bona relectura de la Paraula solament quan els esdeveniments queden il·luminats per a reaccionar estimant i fent de la vida una donació i un servei als germans. Així es col·labora en una nova creació i en la redempció del Crist (cf. Col 1,24).

A la llum de la Pasqua (mort i resurrecció) es fa palès el camí de l'«èxode», pel «desert» i cap a «Jerusalem». És itinerari de fe que esdevé actitud d'esperança i de caritat. Una altra interpretació de la història seria estèril o destructora del misteri de l'home. El Verb fet home ens porta a Déu Amor: «He sortit del Pare i he vingut al món; novament deixo el món i me'n vaig al Pare» (Jn 16,28).

La meditació eclesial esdevé compromís missioner quan és semblant a la meditació de Maria, figura de l'Església. «En aqueixa història, Maria és un signe d'esperança segura» (*Redemptoris Mater* 11), perquè la seva fe consisteix a «abandonar-se a la veritat mateixa de la Paraula de Déu vivent» (*ibid.* 14).

Solament Crist és la «nostra esperança» (1Tm 1,1) i pot desxifrar el misteri de la història i de l'home (cf. *GS* 22). Però la llum que ens dóna és «pasqual»: passa per la creu i transforma la història amb amor de donació. La teologia de la creu significa transformar el sofriment mitjançant l'amor. El Verb encarnat il·lumina les noves situacions de la història i les purifica perquè deixin transparentar el camí pasqual que passa per la creu i porta a la resurrecció. Tot esdeveniment es pot convertir en donació.

Una relectura contemplativa i missionera de la Paraula compromet les persones i les comunitats en la construcció de la història humana segons la dinàmica del manament de l'amor. Cadascú té una missió irrepetible i insubstituïble per a fer que la Paraula sigui realitat en la pròpia existència i en la dels germans. Tot esdeveniment deixa veure als «nets de cor» (Mt 5,8) quina és la tasca que cal realitzar a la llum i sota la força de la Paraula.

Confiant-nos la seva Paraula, Crist ens confia la missió rebuda del Pare sota la força de l'Esperit: «amb la vinguda de l'Esperit Sant damunt vostre, rebreu una força, i em sereu testimonis... fins als extrems de la terra» (Ac 1,8; cf. Mt 28, 19-20).

El testimoni de l'evangeli és eficaç quan transparenta la Paraula tal com és, tota sencera i pronunciada per tota la humanitat. La Paraula de Déu no troba fronteres si hi ha apòstols que la transmeten autènticament: «Heu escollit la Paraula... talment que heu esdevingut un model per a tots... a tot arreu» (1Te 1,6-8).

La tasca apostòlica de «la predicació de la Paraula de Déu» (Col 1,25) inclou l'anunci, el testimoni, la celebració litúrgica i els serveis de caritat. La predicació esdevé realitat celebrada i viscuda. «El mitjà principal d'aquesta implantació (de l'Església) és la predicació de l'evangeli de Jesucrist; si el Senyor ha enviat els seus deixebles al món sencer, és per a anunciar l'evangeli, a fi que els homes, tot adquirint un nou naixement per la Paraula de Déu, siguin agregats pel baptisme a l'Església, la qual, en quant cos del Verb encarnat, és alimentada i viu de la Paraula de Déu i del pa eucarístic» (*AG* 6).

L'anunci evangèlic de la Paraula arriba al fons dels cors, de les cultures i dels pobres, per a salvar i transformar criteris, escales de valors i actituds personals, fa-

miliars i socials. Tots són cridats a aqueixa transformació: «a fi que tot el món, escoltant-la, cregui en el missatge de la salvació; creient-hi, esperi, i esperant-hi, estimi» (DV 1).

L'«amor del Crist», manifestat en el seu missatge, urgeix a «predicar dalt dels terrats» (Mt 10,27; cf. 2Co 5,14). La feblesa de l'evangelitzador no és obstacle quan hi ha fidelitat a la Paraula: «Déu tot sovint manifesta la puixança de l'evangeli a través de la feblesa dels testimonis» (GS 76). El deler més fort de l'apòstol és que «la Paraula del Senyor es propagui i sigui glorificada» (2Te 3,1).

La naturalesa missionera de l'Església (AG 2) es concretitza en la contemplació i anunci de la Paraula. «Així com Maria fou la primera a creure quan acollí la Paraula de Déu revelada en l'anunciació i hi romangué fidel en totes les seves proves fins a la creu, així l'Església arriba a ser Mare quan, acollint amb fidelitat la paraula de Déu, per la predicació i el baptisme engendra per a la vida i immortalitat els fills concebuts per l'Esperit Sant i nascuts de Déu» (*Redemptoris Mater* 43; cf. LG 64).

Tot cristià, doncs, és un home emmotllat per la Paraula que cal anunciar a tot el món (cf. Col 1,5-6). L'Esperit Sant transforma els creients en profetes que anuncien la Paraula (cf. Ac 2,17; 4,31; 5,32). No hi ha anunci sense testimoni o «martiri» (Ac 1,8). El testimoni cristià comença en una trobada contemplativa i es concreta en la missió: «Hem contemplat la seva glòria» (Jn 1,14); «hem trobat el Crist... Jesús de Natzaret» (Jn 1,41.45); «tots nosaltres en som testimonis» (Ac 2,32); «nosaltres no podem pas deixar de dir el que hem vist i sentit» (4,20). Això pot portar fins a la persecució i el martiri: «Jo, Joan, el vostre germà i participant en la tribulació, en el reialme i la paciència en Jesús, vaig anar a raure a l'illa anomenada Patmos, per causa de la Paraula de Déu i del testimoni de Jesús» (Ap 1,9).

La força dels poderosos d'aqueix món no podrà mai empresonar la Paraula (2Tm 2,9) ni deturar l'audàcia de l'apòstol (cf. Ac 4,33). La força evangèlica de la Paraula es recolza en la «saviesa de Déu» (1Co 1,24), que es fa palesa en la predicació del Crist crucificat (cf. 1,23).

La dinàmica contemplativa i missionera de la Paraula exigeix una preparació i formació permanent: «Que rebin la preparació necessària per al ministeri de la Paraula: que entenguin cada vegada més la Paraula revelada de Déu, que la posseeixin per la meditació i l'expressin per llur llenguatge i costums» (OT 4).

L'amor preferencial pels pobres solament és possible i autèntic des de la contemplació de la Paraula i d'una vida de pobresa: «No es pot anar als pobres sense un cor de pobre que sàpiga escoltar i rebre la Paraula de Déu tal com és. Per això, es necessiten apòstols que imitin Crist en la seva vida de pobresa, sense ambicions egoistes i amb gran capacitat d'escoltar i de sensibilitat vers els germans» (Joan Pau II, Medellín, 5.7.1986).

La fidelitat a la Paraula esdevé servei. L'apòstol ha escoltat «la veu» del Crist i n'assenyala la presència (Jn 3,29). «El predicador de l'evangeli és aquell que, amb renúncies i sacrificis, cerca sempre la veritat que ha de transmetre als altres. No ven ni dissimula mai la veritat per voler agradar els homes... No enfosqueix la veritat revelada per peresa de buscar-la, per comoditat o per por. L'estudia constantment. La serveix generosament sense domesticar-la» (EN 78). «El seu deure

(missió) és sempre d'ensenyar, no la seva pròpia saviesa, sinó la Paraula de Déu, i de convidar indistintament tothom a la conversió i a la santedat» (PO 4).

La comunitat que viu de la Paraula no posa fronteres ni entrebancs a la missió. «El Poble de Déu s'aplega principalment per la Paraula del Déu vivent» (PO 4). Llavors el Senyor fa sentir el deler de compartir-la amb els germans: «doneu-los menjar vosaltres» (Mt 14,16). Jesús és «el pa de la vida... per la vida del món» (Jn 6,35.48.51).

La Paraula rebuda en el cor de la comunitat no pot transformar-se en profit personalista, «perquè no som pas com la majoria que posen en venda la Paraula de Déu, sinó que honradament parlem en Crist a la presència de Déu, com a enviats de Déu» (2Co 2,17).

La comunitat esdevé mare, és a dir, instrument de vida en el Crist: «La comunitat eclesial aconsegueix, amb la caritat, amb la pregària, amb el testimoni i les obres de penitència, una maternitat veritable envers les ànimes que cal menar al Crist. Perquè la comunitat és un instrument eficaç que assenyala o aplanava el camí vers el Crist i la seva Església als qui encara no hi creuen; anima, també, els fidels, els nodreix i els enforteix per al combat espiritual» (PO 6).

La naturalesa missionera de l'Església es manifesta en la predicació de la Paraula a tots els pobles. Totes les comunitats humanes són convocades per la Paraula, és a dir, per a esdevenir «ecclesia» o comunitat que escolta la Paraula, celebra l'eucaristia i practica el manament de l'amor. «El mitjà principal d'aquesta implantació és la predicació de l'evangeli de Jesucrist» (AG 6)⁹.

L'apostolat és l'acció materna de l'Església, que comunica l'evangeli: «Sóc jo qui per l'evangeli us he engendrat en Crist Jesús» (1Co 4,15). L'apòstol i la comunitat eclesial viuen la missió des d'una trobada amb ell (Jn 1,39), per tal d'esdevenir testimoni de la Paraula (cf. 1Jn 1,1). La dinàmica apostòlica crea comunitats eclesials i les transforma en missioneres (cf. AG 6-7): «Ells se n'anaren a predicar a tot arreu i el Senyor hi cooperava i confirmava la Paraula amb els miracles que l'acompanyaven» (Mc 16,20).

La comunitat mira Maria, el seu model («Tipus») de maternitat, per a redescobrir i viure el propi misteri i missió. La fidelitat a la Paraula esdevé maternitat apostòlica. «L'Església, contemplant i imitant la seva santedat i amor profunds, i complint fidelment la voluntat del Pare, per la Paraula de Déu fidelment acollida esdevé també ella mare, per tal com amb la predicació i el baptisme engendra a una vida nova i immortal els fills concebuts per obra de l'Esperit Sant i nats de Déu. I és verge també ella, que guarda íntegrament i purament la fe donada a l'Espòs, i, imitant la mare del seu Senyor, amb la força de l'Esperit Sant conserva virginalment una fe íntegra, una esperança ferma, un amor sincer» (LG 64). «D'aquí ve que en el seu treball apostòlic l'Església, amb tota raó, esguarda també cap a ella, l'engendradora del Crist, concebut per obra de l'Esperit Sant i nas-

9. C. BONIVENTO, *La Chiesa, sacramento di salvezza per tutte le nazioni*, dins *Euntes Docete* 28 (1975) 1-50, 316-354; Y. M. CONGAR, *Un peuple messianique, l'Église sacrement du salut*, Paris, Cerf, 1975.

cut de la Verge justament perquè, per mitjà de l'Església, neixi i creixi també en els cors dels creients» (LG 65).

Joan ESQUERDA BIFET
Via Urbano VIII, 16
00165 ROMA

Summary

The true contemplation of the Word, united to the celebration of the Eucharist and the fraternal charity, helps to strengthen individuals and communities engaged in the evangelizing work. When the Word is preached, celebrated, contemplated and experienced, the Congregation becomes mother and missionary. It is the Living Word under the action of the Holy Spirit in the Church as it was in Mary. The Word of God pronounced in a given moment has an echo and a life strength in every community. It is always the «Word of Life» (1Jn. 1,1) that calls to a sanctifying and missionary engagement in order to reach the ultimate vision and encounter.